

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationsområdet⁽¹⁾

(98/C 108/03)

(Text av betydelse för EES)

KOM(97) 628 slutlig — 97/0359(COD)

Framlagt av kommissionen den 21 januari 1998)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 57.2, 66 och 100a i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande,

enligt förfarandet i artikel 189b i fördraget, och

med beaktande av följande:

- (1) I fördraget föreskrivs upprättandet av en inre marknad, avlägsnande av hindren för varors fria rörlighet, frihet att tillhandahålla tjänster och etableringsrätt samt inrättande av ett system som säkerställer att konkurrensen på den inre marknaden inte snedvrids. En harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om upphovsrätt och närstående rättigheter bidrar till att nå dessa mål.
- (2) Europeiska rådet framhöll vid sitt sammanträde på Korfu den 25 och 26 juni 1994 behovet av att skapa allmänna och flexibla rättsliga ramar på gemenskapsnivå för att främja informationsområdets utveckling i Europa. För detta krävs bl.a. en inre marknad för nya varor och tjänster. Det finns redan en betydande gemenskapslagstiftning som kan ligga till grund för ett sådant regelverk, och förberedelserna för ny lagstiftning är långt framskridna. Upphovsrätt och närstående rättigheter är av stor betydelse i detta sammanhang, eftersom dessa rättigheter skyddar och stimulerar utveckling och marknadsföring av nya varor och tjänster samt skapandet och utnyttjandet av det kreativa innehållet i dessa.
- (3) Harmoniserade rättsliga ramar för upphovsrätt och närstående rättigheter kommer genom den ökade rättsliga klarhet som skapas att uppmuntra till betydande investeringar i kreativ och innovativ verksamhet, bl.a. då det gäller nätinfrastruktur,

vilket i sin tur leder till tillväxt och ökad konkurrenskraft för europeisk industri inom såväl innehållsskapande som informationsteknik och mer allmänt inom ett brett område av industri- och kultursektorer. Detta kommer att säkerställa sysselsättningen och främja skapandet av nya arbetstillfällen.

- (4) Genom den tekniska utvecklingen har formerna för skapande, produktion och utnyttjande mångfaldigats och diversifierats. Även om detta inte kräver nya begrepp för skyddet av immateriell äganderätt, måste den nu gällande lagstiftningen om upphovsrätt och närstående rättigheter anpassas och kompletteras för att på ett tillfredsställande sätt svara mot den ekonomiska verkligheten, t.ex. de nya utnyttjandeformerna.
- (5) Utan en harmonisering på gemenskapsnivå kan nationellt lagstiftningsarbete, som redan har inletts i ett antal medlemsstater, för att svara mot de tekniska utmaningarna leda till betydande skillnader i skyddet och därmed till inskränkningar av den fria rörligheten för varor och tjänster, som innehåller eller bygger på immaterialrätter, med en ny splittring av den inre marknaden och oförenligheter i lagstiftningen som följd. Verkningarna av sådana rättsliga skillnader och osäkerhetskällor kommer att förvärras i takt med den fortsatta utvecklingen av informationsområdet, som redan i hög grad har lett till ett ökat utnyttjande över nationsgränserna av immaterialrätter. Denna utveckling kommer att intensifieras och bör så göra. Betydelsefulla rättsliga skillnader och oklarheter i fråga om skyddet kan vara ett hinder för att uppnå skalfördelar för nya varor och tjänster med innehåll som omfattas av upphovsrätt och närstående rättigheter.
- (6) Gemenskapsramarna för det rättsliga skyddet av upphovsrätt och närstående rättigheter bör därför även anpassas och kompletteras i den utsträckning som krävs för att den inre marknaden skall fungera friktionsfritt. Därför måste en anpassning göras av sådana nationella bestämmelser om upphovsrätt och närstående rättigheter som skiljer sig avsevärt åt mellan medlemsstaterna eller skapar rättslig oklarhet till hinder för en väl fungerande inre

marknad och en sund utveckling av informations-samhället i Europa, och därför bör även ej samordnade nationella åtgärder med anledning av den tekniska utvecklingen undvikas, medan däremot skillnader som inte har några negativa effekter på den inre marknadens funktion inte behöver avlägsnas eller förebyggas.

- (7) Informationssamhällets samhälleliga, sociala och kulturella konsekvenser kräver att man beaktar de specifika egenskaperna hos varornas och tjänsternas innehåll.
- (8) Varje harmonisering av upphovsrätt och närstående rättigheter måste bygga på en hög skyddsnivå, eftersom sådana rättigheter är en avgörande förutsättning för det intellektuella skapandet. Skyddet av dem bidrar till att bevara och utveckla kreativitet till förmån för upphovsmän, utövande konstnärer, producenter, konsumenter, kultur, näringsliv och allmänhet. De immateriella rättigheterna har därför erkänts som en integrerad del av äganderätten.
- (9) För att upphovsmännen och de utövande konstnärerna skall kunna fortsätta med sin skapande och konstnärliga verksamhet måste de få en skäligen ersättning för utnyttjandet av sina verk. De investeringar som krävs för att producera varor, som t.ex. fonogram, filmer och multimedieprodukter, och tjänster, som t.ex. beställtjänster, är betydande. Ett tillfredsställande rättsligt skydd av immateriell äganderätt är nödvändigt för att säkerställa att ersättningarna blir tillgängliga och att investeringarna har möjligheter att ge tillfredsställande avkastning.
- (10) Ett tillfredsställande skydd av verk som omfattas av upphovsrätt och material som omfattas av närstående rättigheter är av stor betydelse även kulturellt sett. Enligt artikel 128 i fördraget skall gemenskapen beakta de kulturella aspekterna av sitt handlande.
- (11) Den diplomatkonferens som hölls under ledning av Världsoorganisationen för den intellektuella äganderätten (WIPO) i december 1996 utmynnade i att två nya fördrag antogs, WIPO-fördraget om upphovsrätt och WIPO-fördraget om framträdanden och fonogram, som behandlar skydd för upphovsmän respektive skydd för utövande konstnärer och fonogramproducenter. Genom dessa fördrag utvecklas det internationella skyddet av upphovsrätt och närstående rättigheter i betydande utsträckning, även i fråga om den så kallade digitala agendan, och medlen för att bekämpa piratkopieringen runt om i världen förbättras. Gemenskapen och en majoritet av medlemsstaterna har redan undertecknat fördragen, och förberedelseprocessen för gemenskapens och medlemsstaternas ratificering av fördragen pågår. Uppfyllandet av ett antal av dessa nya internationella förpliktelser är även det ett mål för detta direktiv.
- (12) Eftersom ansvarsfrågan, då det gäller verksamheter i nätmiljö, inte berör endast upphovsrätt och närstående rättigheter utan även andra områden, kommer denna fråga att behandlas på ett övergripande sätt i ett kommande direktiv, som skall klargöra och harmonisera olika rättsliga aspekter av tjänsterna i informationssamhället, bl.a. elektronisk handel. Detta initiativ bör så långt möjligt träda i kraft enligt en tidsplan liknande den i detta direktiv.
- (13) Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka de befintliga gemenskapsbestämmelserna inom området upphovsrätt och närstående rättigheter, om inte annat föreskrivs däri.
- (14) I direktivet skall området fastställas för de handlingar som omfattas av mångfaldiganderätten i fråga om de olika rättighetshavarna. Detta skall göras i överensstämmelse med gemenskapens regelverk. En vid definition av dessa handlingar krävs för att säkerställa klarhet i rättsligt avseende på den inre marknaden.
- (15) I direktivet skall de rättigheter som är tillämpliga på överföring av verk till allmänheten harmoniseras, i den mån detta inte redan har skett genom gemenskapens regelverk.
- (16) De rättsliga oklarheterna i fråga om art och skyddsnivå för handlingar som består i överföring på beställning av upphovsrättsligt skyddade verk och material som skyddas av närstående rättigheter via nät skall lösas genom bestämmelser om harmoniserat skydd på gemenskapsnivå. Direktivet skall ge alla rättighetshavare som erkänns däri ensamrätt till att göra upphovsrättsligt skyddade verk och andra former av material tillgängliga för allmänheten genom interaktiva överföringar på beställning. Sådana interaktiva överföringar på beställning utmärks av att enskilda personer kan få tillgång till dem på en plats och vid en tidpunkt som de valt individuellt. Denna rätt omfattar inte privata överföringar.
- (17) Enbart tillhandahållandet av de fysiska förutsättningarna för att möjliggöra eller genomföra en överföring skall inte i sig betraktas som överföring i den mening som avses i detta direktiv.
- (18) I det upphovsrättsliga skyddet enligt detta direktiv ingår ensamrätten till ett bestämmande inflytande över spridning av verk som ingår i en konkret vara.

Genom den första försäljningen inom gemenskapen av originalet eller andra exemplar av ett verk, om den görs av rättighetshavaren eller med dennes samtycke, konsumeras bestämmanderätten över vidareförsäljningen av föremålet inom gemenskapen. Denna rätt bör dock inte konsumeras då det gäller original eller andra exemplar av ett verk som säljs utanför gemenskapen av rättighetshavaren eller med dennes samtycke.

- (19) Frågan om konsumtion uppstår inte endast då det gäller tjänster, och i synnerhet on-line-tjänster. Den gäller även fysiska kopior av ett verk eller av annat material som framställts av en användare av en sådan tjänst med rättighetshavarens samtycke. Till skillnad från cd-rom och cd-I, där immaterialrätten ingår i ett fysiskt medium, nämligen ett exemplar av en vara, är nämligen varje on-line-tjänst en handling för vilken godkännande krävs, om den omfattas av upphovsrätt eller en närstående rättighet.
- (20) De rättigheter som avses i detta direktiv kan överföras, överlätas eller bli föremål för beviljande av avtalsmässiga licenser utan att detta skall påverka den relevanta nationella lagstiftningen om upphovsrätt och närstående rättigheter.
- (21) En skäligen avvägning mellan rättigheter och intressen hos de olika kategorierna av rättighetshavare, samt mellan de olika kategorierna av rättighetshavare och användarna av skyddat material måste upprätthållas. De befintliga undantag från rättigheterna som fastställts av medlemsstaterna måste bli föremål för en ny bedömning där hänsyn tas till den nya elektroniska miljön. De skillnader som finns i fråga om inskränkningar och undantag, då det gäller vissa handlingar som omfattas av restriktioner, har en direkt negativ inverkan på funktionen hos den inre marknaden för upphovsrätt och närstående rättigheter. Sådana skillnader kan mycket väl bli mer uttalade på grund av den vidare utvecklingen av gränsöverskridande utnyttjande av verk samt av verksamheter som sker över nationsgränser. För att säkerställa en väl fungerande inre marknad bör dessa undantag ges en mer harmoniserad definition. Harmoniseringsgraden bör vara beroende av undantagens effekter på den inre marknadens förmåga att fungera friktionsfritt.
- (22) Detta direktiv innehåller en uttömmande förteckning över undantagen från mångfaldiganderätten och rätten till överföring till allmänheten. Vissa undantag gäller endast mångfaldiganderätten. I denna förteckning tas vederbörlig hänsyn till de skilda rättstraditionerna i medlemsstaterna, samti-

digt som syftet är att säkerställa en fungerande inre marknad. Det är önskvärt att medlemsstaterna när samstämmighet i tillämpningen av dessa undantag, och detta kommer att utvärderas vid den kommande översynen av genomförandelagstiftningen.

- (23) Ensamrätten till mångfaldigande skall omfattas av ett undantag som medger vissa handlingar då tillfälliga mångfaldiganden sker som ett led i en teknisk process, och då dessa handlingar är underordnade, och uteslutande syftar till att möjliggöra, användning av skyddat material och inte har något separat ekonomiskt värde i sig. Därigenom omfattar detta undantag även inhämtning och sökning (*caching and browsing*).
- (24) Medlemsstaterna bör ges möjlighet att besluta om vissa undantag, t.ex. för pedagogiskt eller vetenskapligt syfte, till förmån för offentliga institutioner, t.ex. bibliotek och arkiv, för användning i nyhetsrapportering, för citat, för användning av funktionshindrade, för allmän säkerhet och för användning i administrativa och rättsliga förfaranden.
- (25) De befintliga nationella ordningarna för reprografiskapar, i den mån de förekommer, inte några större hinder för den inre marknaden. Medlemsstaterna bör ges möjlighet att besluta om undantag i fråga om reprografi.
- (26) Medlemsstaterna bör ges möjlighet att besluta om undantag från mångfaldiganderätten för vissa former av mångfaldigande av audiomaterial, visuellt material och AV-material för privat bruk. Sådana beslut kan omfatta införande eller förlängning av ersättningssystem som kompensation för de skador detta ger för rättighetshavarna. Även om skillnader mellan dessa ersättningssystem påverkar den inre marknadens funktion, bör dessa skillnader, då det gäller analog privatkopiering, inte få några betydande effekter på informationssamhällets utveckling. Digital privatkopiering är ännu inte särskild utbredd, och dess ekonomiska effekter är ännu inte helt kända. Det förefaller därför motiverat att avstå från en ytterligare harmonisering av dessa undantag i nuvarande skede. Kommissionen kommer att följa utvecklingen av marknaden för digital privatkopiering mycket noggrant och samråda med berörda parter i syfte att förbereda lämpliga åtgärder.
- (27) När medlemsstaterna tillämpar undantaget för privatkopiering bör de vederbörligen beakta den tekniska och vetenskapliga utvecklingen, särskilt i fråga om digital privatkopiering och ersättningssystem, när effektiva tekniska skyddsåtgärder finns att

tillgå. Sådana undantag bör inte hindra användningen av tekniska skyddsåtgärder.

- (28) Medlemsstaterna får besluta om undantag till förmån för inrättningar dit allmänheten har tillträde, som t.ex. icke-kommersiella bibliotek och liknande institutioner. Detta bör dock begränsas till vissa särskilda fall som omfattas av mångfaldiganderätten. Sådana undantag bör inte omfatta användning i samband med on-line-leveranser av skyddade verk och därmed sammanhängande material. Detta direktiv bör inte påverka medlemsstaternas möjlighet till undantag från ensamrätten till offentlig utlåning enligt artikel 5 i rådets direktiv 92/100/EEG av den 19 november 1992 om uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk och om upphovsrätten närstående rättigheter⁽¹⁾, senast ändrat genom direktiv 93/98/EEG⁽²⁾.
- (29) Tillämpningen av sådana undantag skall ske i överensstämmelse med internationella förpliktelser. Sådana undantag bör inte tillämpas på ett sätt som inkräktar på rättighetshavarens legitima intressen eller gör intrång i det normala utnyttjandet av dennes verk eller därmed sammanhängande material. När medlemsstaterna beslutar om sådana undantag, bör de särskilt ta vederbörlig hänsyn till de ökande ekonomiska verkningar dessa undantag kan få i den nya elektroniska miljön. Räckvidden för vissa undantag kan därför behöva begränsas ytterligare, då det gäller vissa nya användningar av upphovsrättsligt skyddade verk och därmed sammanhängande material.
- (30) Den tekniska utvecklingen kommer att ge rättighetshavarna möjlighet att tillämpa tekniska åtgärder som utformats för att förebygga och hindra intrång i någon upphovsrätt, rättighet som är närstående upphovsrätt eller i några specifika rättigheter som föreskrivs i lag. Det finns dock risk för att illegala verksamheter kan komma att bedrivas i syfte att möjliggöra eller underlätta kringgående av det tekniska skydd som dessa åtgärder ger. För att förhindra splittring i fråga om juridiska metoder, som skulle kunna hindra den inre marknadens funktion, krävs beslut om ett harmoniserat rättsligt skydd mot varje verksamhet som möjliggör eller underlättar otillåtet kringgående av sådana skyddsåtgärder. Ett sådant rättsligt skydd bör ges för tekniska åtgärder som effektivt hindrar eller förebygger intrång i någon upphovsrätt, rättighet som är närstående upphovsrätt eller i några specifika rättigheter som föreskrivs i lag. Skyddet skall vara förenligt med proportionalitetsprincipen och inte medföra förbud mot sådana anordningar eller verksamheter som har något annat kommersiellt bety-

delsefullt syfte eller användningsområde än att kringgå tekniskt skydd.

- (31) Detta harmoniserade rättsliga skydd bör inte hindra sådan dekompileering som är tillåten enligt rådets direktiv 91/250/EEG av den 14 maj 1991 om rättsligt skydd för datorprogram⁽³⁾, senast ändrat genom direktiv 93/98/EEG.
- (32) Betydande framsteg har gjorts i fråga om internationell standardisering av tekniska system för identifiering av verk och annat skyddat material i digital form. I en miljö som i ökande utsträckning utnyttjar nätverk kan skillnader mellan de tekniska åtgärderna leda till inkompatibilitet mellan system inom gemenskapen. Kompatibilitet och interoperabilitet mellan olika system bör främjas. Det är i högsta grad önskvärt att utvecklingen av globala system främjas.
- (33) Den tekniska utvecklingen kommer att underlätta spridning av verk, särskilt via nät, och det kommer därför att krävas att rättighetshavarna bättre kan identifiera verket eller materialet, upphovsmannen eller någon annan rättighetshavare eller lämna information om villkoren för utnyttjandet av verket eller materialet för att underlätta förvaltningen av de rättigheter som är förenade med detta. Det finns dock risk för att illegala verksamheter kan komma att utföras i syfte att avlägsna eller ändra den elektroniska information om förvaltningen av rättigheterna som tillförts verket eller på annat sätt sprida, importera i spridningssyfte, sända via etermedier, överföra till allmänheten eller göra tillgängliga för allmänheten kopior, från vilka denna information har avlägsnats utan tillstånd. För att förhindra splittring ifråga om juridiska metoder, som skulle kunna hindra den inre marknadens funktion, krävs beslut om ett harmoniserat rättsligt skydd mot varje sådan verksamhet.
- (34) Varje sådan information om förvaltning av rättigheter som avses ovan kan, beroende på dess utformning, samtidigt behandla personliga uppgifter om individers konsumtionsmönster i fråga om skyddat material och göra det möjligt att beskriva dessa individers beteende i on-line-sammanhang. De tekniska skyddsåtgärderna måste därför bland sina funktioner ha spärrar för skyddet av den personliga integriteten enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995⁽⁴⁾.
- (35) Detta direktiv skall inte påverka tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv . . . / . . . / EG

⁽¹⁾ EGT L 346, 27.11.1992, s. 61.

⁽²⁾ EGT L 290, 24.11.1993, s. 9.

⁽³⁾ EGT L 122, 17.5.1991, s. 42.

⁽⁴⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

om rättsligt skydd för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång⁽⁵⁾.

- (36) Medlemsstaterna bör besluta om effektiva sanktioner och rättsmedel, då det gäller intrång i de rättigheter och brott mot de förpliktelser som fastställs i detta direktiv. De skall vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa att dessa sanktioner och rättsmedel tillämpas. De sanktioner som det beslutas om i detta sammanhang skall vara effektiva, avpassade efter sitt syfte och avskräckande.
- (37) För att följa bestämmelserna i WIPO-fördraget om framträdanden och fonogram bör direktiv 92/100/EEG och 93/98/EEG ändras.
- (38) Kommissionen bör två år efter genomförandet av detta direktiv överlämna en rapport om dess tillämpning. Denna rapport bör särskilt innehålla en undersökning av de villkor som fastställs i detta direktiv har lett till att en väl fungerande inre marknad säkerställts samt vid behov förslag till åtgärder.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

SYFTE OCH RÄCKVIDD

Artikel 1

Räckvidd

1. Detta direktiv avser det rättsliga skyddet av upphovsrätt och närstående rättigheter på den inre marknaden med särskild inriktning på informationssamhället.
2. Om inte annat föreskrivs, skall tillämpningen av detta direktiv inte påverka befintliga gemenskapsbestämmelser om
 - a) rättsligt skydd för datorprogram,
 - b) uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk och om upphovsrätten närstående rättigheter.
 - c) upphovsrätt och närstående rättigheter som är tillämpliga på satellitsändningar av program och vidare-sändningar via kabel,
 - d) skyddstid för upphovsrätt och vissa närstående rättigheter, och
 - e) rättsligt skydd av databaser.

⁽⁵⁾ EGT L ...

KAPITEL II

RÄTTIGHETER OCH UNDANTAG

Artikel 2

Mångfaldiganderätt

Medlemsstaterna skall föreskriva ensamrätt att, direkt eller indirekt, godkänna eller förbjuda tillfälligt eller permanent mångfaldigande, oavsett metod och form, helt eller delvis

- a) för upphovsmän: av original och andra exemplar av deras verk,
- b) för utövande konstnärer: av upptagningar av deras framföranden,
- c) för fonogramproducenter: av deras fonogram,
- d) för producenter av första upptagningar av filmer: av original och andra exemplar av deras filmer, och
- e) för radio- och TV-företag: av upptagningar av deras utsändningar, trådbundet eller i etern, även via kabel och satellit.

Artikel 3

Rätten till överföring till allmänheten, inbegripet rätten att tillhandahålla verk och annat material

1. Medlemsstaterna skall ge upphovsmännen ensamrätt att godkänna och förbjuda varje överföring till allmänheten av original och andra exemplar av deras verk, på trådbunden eller trådlös väg, inbegripet att deras verk görs tillgängliga för allmänheten på ett sådant sätt att medlemmar av allmänheten kan få tillgång till dessa verk från en plats och vid en tid som bestäms individuellt av dem.
2. Medlemsstaterna skall ge ensamrätt att godkänna och förbjuda tillhandahållande för allmänheten, på trådbunden eller trådlös väg, på ett sådant sätt att medlemmar av allmänheten kan få tillgång från en plats och vid en tid som bestäms individuellt av dem
 - a) för utövande konstnärer: av upptagningar av deras framföranden,
 - b) för fonogramproducenter: av deras fonogram,
 - c) för producenter av första upptagningar av filmer: av original och andra exemplar av deras filmer, och
 - d) för radio- och TV-företag: av upptagningar av deras utsändningar, trådbundet eller i etern, även via kabel och satellit.

3. De rättigheter som avses i punkterna 1 och 2 skall inte konsumeras genom någon form av överföring till allmänheten av ett verk eller av annat material enligt punkt 2, inbegripet att verket eller materialet görs tillgängligt för allmänheten.

Artikel 4

Spridningsrätt

1. Medlemsstaterna skall ge upphovsmännen ensamrätt, i fråga om originalen till deras verk eller andra exemplar av dessa, till varje form av spridning till allmänheten, genom försäljning eller på annat sätt.

2. Spridningsrätten skall inte konsumeras inom gemenskapen för ett original eller annat exemplar av ett verk, förutom i de fall då den första försäljningen, eller någon annan form av överföring av äganderätten, inom gemenskapen som gäller detta föremål görs av rättighetshavaren eller med dennes samtycke.

Artikel 5

Undantag från de restriktioner som avses i artiklarna 2 och 3

1. Tillfälliga former av mångfaldigande enligt artikel 2, som ingår som en integrerad del i en teknisk process och görs i uteslutande syfte att möjliggöra en användning av verk eller annat material samt saknar fristående ekonomisk betydelse, skall undantas från den rättighet som avses i artikel 2.

2. Medlemsstaterna får föreskriva inskränkningar i ensamrätten till mångfaldigande enligt artikel 2 i följande fall:

- a) För mångfaldiganden på papper eller liknande material med användning av någon form av fotografisk teknik eller genom någon annan process som ger liknande effekt.
- b) För mångfaldiganden genom ljud-, bild- eller AV-inspelning som utförs av en fysisk person för privat bruk och i icke-kommersiellt syfte.
- c) För särskilda fall av mångfaldigande, som utförs av inrättningar som är tillgängliga för allmänheten utan direkt eller indirekt ekonomisk eller kommersiell nytta.

3. Medlemsstaterna får föreskriva inskränkningar i de rättigheter som avses i artiklarna 2 och 3 i följande fall:

- a) Användning i uteslutande illustrativt syfte inom utbildning och vetenskaplig forskning, förutsatt att källan anges och i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till det icke-kommersiella syfte som skall uppnås.

b) Vid användning till förmån för syn- eller hörselskadade, om användningen har direkt samband med funktionshindret och är av icke-kommersiell natur samt i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till det särskilda funktionshindret.

c) Användning av utdrag i samband med nyhetsrapportering, förutsatt att källan anges och i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till det informationssyfte som skall uppnås.

d) Citat för användning i t.ex. kritik och recensioner, förutsatt att de hänsyftar på ett verk eller annat material, som redan lovligt har gjorts tillgängligt för allmänheten, att källan anges samt att deras utnyttjande står i överensstämmelse med god sed och sker i den utsträckning som är motiverad med hänsyn till det särskilda ändamålet.

e) Användning i den allmänna säkerhetens intresse eller för ett korrekt utförande av ett administrativt eller rättsligt förfarande.

4. De undantag och inskränkningar som föreskrivs i punkterna 1, 2 och 3 skall tillämpas endast på vissa särskilda fall och skall inte tolkas på ett sådant sätt att deras tillämpning oskäligt inkräktar på rättighetshavarnas legitima intressen eller gör intrång i det normala utnyttjandet av deras verk eller material.

KAPITEL III

SKYDD AV TEKNISKA ÅTGÄRDER OCH INFORMATION OM FÖRVALTNING AV RÄTTIGHETER

Artikel 6

Förpliktelser i fråga om tekniska skyddsåtgärder

1. Medlemsstaterna skall ge tillfredsställande rättsligt skydd mot varje verksamhet, även tillverkning och distribution av utrustning samt utförande av tjänster, vilkas syfte eller användning har endast begränsad kommersiell betydelse i andra sammanhang än kringgående och som den berörda personen utför i vetskap om, eller med skälig anledning att ha vetskap om, att verksamheten kan möjliggöra eller underlätta ett otillåtet kringgående av någon form av effektiv teknisk åtgärd som är utformad för att skydda någon upphovsrätt eller några rättigheter som är knutna till upphovsrätt enligt lagstiftningen eller den "rätt av sitt eget slag", som föreskrivs i kapitel III i Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG⁽⁶⁾.

⁽⁶⁾ EGT L 77, 27.3.1996, s. 20.

2. I denna artikel avses med *teknisk åtgärd* varje anordning, produkt och komponent i en process, anordning eller produkt, som utformats för att förebygga eller hindra intrång i någon upphovsrätt eller några rättigheter som är knutna till upphovsrätt enligt lagstiftningen eller den "rätt av sitt eget slag", som föreskrivs i kapitel III i direktiv 96/9/EG. Tekniska åtgärder skall anses vara effektiva endast om det verk eller det material de avser inte kan göras tillgängligt för användaren utan användning av en åtkomstkod eller process, t.ex. dekryptering, dekodering eller annan förändring av verket eller materialet, som har bemyndigats av rättighetshavaren.

Artikel 7

Förpliktelse i fråga om information om förvaltning av rättigheter

1. Medlemsstaterna skall ge tillfredsställande rättsligt skydd mot var och en som utan befogenhet

- a) avlägsnar eller ändrar någon form av elektronisk information om förvaltning av rättigheter,
- b) distribuerar, importerar i distributionssyfte, sänder ut via etermedier, överför till, eller gör tillgängliga för, allmänheten exemplar av verk eller annat material, som skyddas enligt detta direktiv, från vilka elektronisk information om förvaltning av rättigheter har avlägsnats eller ändrats utan befogenhet,

i vetskap om, eller med skälig anledning att ha vetskap om, att denna handling möjliggör eller underlättar intrång i någon upphovsrätt eller några rättigheter som är knutna till upphovsrätt enligt lagstiftningen eller den "rätt av sitt eget slag", som föreskrivs i kapitel III i direktiv 96/9/EG.

2. I denna artikel avses med *information om förvaltning av rättigheter* varje information, lämnad av rättighetshavare, i syfte att identifiera ett verk eller något annat material, som avses i detta direktiv eller omfattas av den "rätt av sitt eget slag" som föreskrivs i kapitel III i direktiv 96/9/EG, dess upphovsman och eventuella andra rättighetshavare samt att ge information om villkoren för utnyttjande av verket (eller annat material) och eventuella nummer eller koder som representerar sådan information.

Bestämmelserna i första stycket skall gälla när någon av dessa informationsuppgifter är kopplad till ett exemplar av, eller framträder i samband med överföring till allmänheten av, ett verk eller något annat material som avses i detta direktiv eller omfattas av den "rätt av sitt eget slag" som föreskrivs i kapitel III i direktiv 96/9/EG.

KAPITEL IV

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Artikel 8

Sanktioner och rättsmedel

1. Medlemsstaterna skall föreskriva tillfredsställande sanktioner och rättsmedel i fråga om intrång i de rättigheter och bristande uppfyllelse av de förpliktelser som fastställs i detta direktiv samt vidta alla åtgärder som krävs för att säkerställa tillämpningen av dessa sanktioner och rättsmedel. De sanktioner som föreskrivs i detta sammanhang skall vara effektiva, anpassade till sitt ändamål och avskräckande.

2. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att rättighetshavare, vilkas intressen påverkas av någon verksamhet som innebär intrång och som utförs inom dess territorium, kan föra talan om skadestånd och i tillämpliga fall begära beslag av det material som innebär intrång.

Artikel 9

Tillämpning i tiden

1. Bestämmelserna i detta direktiv skall tillämpas på alla verk och allt annat material som avses i detta direktiv, som på den dag som avses i artikel 11.1 skyddas genom medlemsstaternas lagstiftning om upphovsrätt och närstående rättigheter eller som uppfyller kriterierna för skydd enligt bestämmelserna i detta direktiv eller i de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

2. Tillämpningen av detta direktiv skall inte påverka några handlingar som innebär utnyttjande av en immateriell rättighet och som avslutats före den dag som avses i artikel 11.1.

3. Tillämpningen av detta direktiv skall inte påverka några avtal som ingåtts eller rättigheter som förvärvats före den dag då detta direktiv träder i kraft.

4. Utan hinder av punkt 3 skall avtal om utnyttjande av verk och därmed sammanhängande material som är i kraft på den dag som avses i artikel 11.1 omfattas av detta direktiv fem år efter dess ikraftträdande, om det inte har upphört att gälla före den tidpunkten.

Artikel 10

Tekniska anpassningar

1. Direktiv 92/100/EEG ändras på följande sätt:

- a) Artikel 7 skall utgå.

b) Artikel 10.3 skall ersättas med följande:

”3. Dessa inskränkningar får tillämpas endast på vissa särskilda fall och får inte tolkas på ett sådant sätt att deras tillämpning oskäligt inkräktar på rättsinnehavarnas legitima intressen eller gör intrång i det normala utnyttjandet av deras material.”

2. Artikel 3.2 i direktiv 93/98/EEG skall ersättas med följande:

”2. Fonogramproducenters rättigheter skall upphöra 50 år efter det att upptagningen gjordes. Om fonogrammet publiceras lovligen under den tiden, skall dock rättigheterna upphöra 50 år från dagen för den första publiceringen av detta slag.”

Artikel 11

Slutbestämmelser

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 30 juni 2000. De skall genast underätta kommissionen om detta och även till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till direktiv eller åtföljas av en

sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Senast vid utgången av de andra året efter den dag som avses i punkt 1 och därefter vart tredje år skall kommissionen till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv, i vilken den bl.a. med stöd av särskild information som lämnats av medlemsstaterna särskilt skall granska tillämpningen av artiklarna 5, 6 och 8. När så krävs för att säkerställa en fungerande inre marknad enligt artikel 7a i fördraget, skall kommissionen föreslå ändringar av detta direktiv.

Artikel 12

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 13

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.